

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

КУПРІЯНОВА АНАСТАСІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА

УДК [349.2:3.086] (477)

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ ВИКОНАВЦІВ**

12.00.05 – трудове право; право соціального забезпечення

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Харків – 2019

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Харківському національному університеті внутрішніх справ Міністерства внутрішніх справ України.

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор
МОГІЛЕВСЬКИЙ Леонід Володимирович,
Харківський національний університет
внутрішніх справ, учений секретар
секретаріату Вченої ради.

Офіційні опоненти: доктор юридичних наук, професор
МОСКАЛЕНКО Олена В'ячеславівна,
Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди, завідувач
кафедри цивільно-правових дисциплін,
господарського та трудового права
юридичного факультету;

кандидат юридичних наук
МЕЛЬНИК Валентин Володимирович,
Адвокатське об'єднання «Мельник і Квашин»,
керуючий партнер.

Захист відбудеться 22 березня 2019 р. о 12 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 64.700.02 у Харківському національному університеті внутрішніх справ за адресою: 61080, м. Харків, просп. Льва Ландау, 27.

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці Харківського національного університету внутрішніх справ за адресою: 61080, м. Харків, просп. Льва Ландау, 27.

Автореферат розісланий 21 лютого 2019 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

Є.Ю. Подорожній

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Становлення сучасної, європейської держави – України є дуже складним та тривалим у часі процесом, який вимагає проведення реформ у багатьох сферах суспільного життя. Зазначене також вимагає наближення якості та ефективності роботи органів виконавчої влади до Європейських та Світових стандартів. І Державна виконавча служба України (далі - ДВС) в цьому контексті не є виключенням. Важливість діяльності органів ДВС полягає у тому, що вона спрямована на те, щоб забезпечити соціальну, економічну та політичну стабільність в державі, а також на підвищення рівня поваги громадян до Закону та держави. Втім, належне функціонування вказаного центрального органу виконавчої влади є неможливим без створення умов, за яких державні виконавці будуть неухильно дотримуватись службової дисципліни. Зазначене не лише підвищить ефективність роботи державних виконавців, а й зробить їх більш конкурентоспроможними по відношенню до приватних виконавців, які вже декілька років активно здійснюють свою діяльність.

Однак, на нашу думку, недостатньо лише створити організаційно-правові умови для дотримання державними виконавцями службової дисципліни, необхідно також розробити дієві механізми притягнення осіб, що вчинили дисциплінарний проступок, до юридичної, зокрема дисциплінарної, відповідальності. Все це, беззаперечно потребує створення відповідного нормативно-правового підґрунтя.

Окремі проблемні питання дисциплінарної відповідальності державних виконавців у своїх наукових дослідженнях розглядали: В.О. Андрєєв, А.В. Андрушко, О.М. Болсунова, В.М. Брижко, Л.Ю. Величко, В. С. Венедіктов, О.В. Глуховець, Т.Б. Грек, С.І. Дячук, М.Ю. Задніпряна, М.І. Іншин, М.О. Кабаченко, В.Л. Костюк, В.М. Кудрявцев, Р.О. Кукурудз, О.А. Кучинська, С.С. Лукаш, К.Ю. Мельник, В.В. Мельник, Н.О. Мельничук, Р.С. Меркулов, Р.В. Миронюк, Л.В. Могілевський, О.В. Москаленко, Д.О. Назаренко, О.Д. Новак, О. М. Обушенко, С.П. Погребняк, А.Ю. Подорожній, Є.Ю. Подорожній, С.М. Прилипка, А.Е. Рябов, В.Г. Самойлов, Т.І. Тараконич, В.Е. Теліпка, С.В. Томин, В.В. Форманюк, В.А. Христинко, А.С. Шабуров, В.І. Щербина, Л.С. Явич, І.С. Ярошенко, О. М. Ярошенко та багато інших. Однак, більшість науковців розглядали вказану проблематику поверхнево, торкаючись лише загальнотеоретичних аспектів, а єдиного комплексного дослідження, присвяченого проблемі правового регулювання

дисциплінарної відповідальності державних виконавців, так проведено і не було.

Таким чином, недосконалість діючого законодавства у сфері правового регулювання інституту дисциплінарної відповідальності державних виконавців, а також відсутність комплексних монографічних досліджень, присвячених означеній проблематиці, обумовлюють актуальність та своєчасність представленого дисертаційного дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертацію виконано відповідно до п. 1.4 Пріоритетних напрямів наукового забезпечення діяльності органів внутрішніх справ України на період 2015–2019 років, затверджених наказом МВС України від 16 березня 2015 р. № 275, пп. 4.4, 12.13, 12.14 Пріоритетних напрямів наукових досліджень Харківського національного університету внутрішніх справ на період 2016–2019 років, схвалених Вченою радою Харківського національного університету внутрішніх справ 23 лютого 2016 р. (протокол № 2), а також у межах теми науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт Харківського національного університету внутрішніх справ на 2014–2018 рр. «Законотворча та законодавча діяльність в Україні» (номер державної реєстрації 0113U008189).

Мета і завдання дослідження. *Мета* дисертаційного дослідження полягає в тому, щоб на основі аналізу наукових праць вчених, а також норм чинного законодавства України та практики притягнення державних виконавців до дисциплінарної відповідальності, визначити сутність та особливості правового регулювання дисциплінарної відповідальності державних виконавців, та на основі дослідження позитивного досвіду провідних країн Європи та Світу надати науково обґрунтовані пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення відповідного нормативно-правового забезпечення.

Для досягнення поставленої мети визначено та послідовно вирішуються такі основні *завдання*:

- визначити поняття та узагальнити ознаки дисциплінарної відповідальності державних виконавців;
- надати характеристику окремих видів дисциплінарних стягнень, що можуть застосовуватись до державних виконавців;
- розкрити зміст правових засади дисциплінарної відповідальності державних виконавців та визначити місце серед них норм трудового права;
- визначити та охарактеризувати принципи застосування дисциплінарної відповідальності до державних виконавців;

- надати характеристику підставам дисциплінарної відповідальності державних виконавців;
- встановити порядок проведення дисциплінарного провадження щодо державного виконавця;
- визначити порядок застосування дисциплінарного стягнення до державних виконавців;
- розкрити сутність гарантій дотримання прав державних службовців щодо яких здійснюється дисциплінарне провадження;
- виокремити шляхи вдосконалення законодавства, яке закріплює організаційно-правові засади притягнення державних виконавців до дисциплінарної відповідальності;
- узагальнити зарубіжний досвід правового регулювання дисциплінарної відповідальності державних виконавців та визначити можливості його використання в Україні.

Об'єктом дослідження є правовідносини, які виникають у процесі притягнення державного виконавця до дисциплінарної відповідальності.

Предмет дослідження становить правове регулювання притягнення державних виконавців до дисциплінарної відповідальності.

Методологічною основою дослідження є сукупність як загальних, так і спеціальних методів наукового пізнання. Зокрема, за допомогою логіко-семантичного та формально-логічного методу було визначено поняття та ознаки дисциплінарної відповідальності державних виконавців (підрозділ 1.1), а також надано характеристику видам дисциплінарних стягнень, що можуть застосовуватись до державних виконавців (підрозділ 1.2). Порівняльно-правовий метод було покладено в основу аналізу правових засади дисциплінарної відповідальності державних виконавців та визначити місце серед них норм трудового права (підрозділ 1.3). Методи класифікації, групування та системно-структурного аналізу застосовано при характеристиці принципів застосування дисциплінарної відповідальності до державних виконавців (підрозділ 1.4). За допомогою методу документального аналізу було: надано характеристику підставам дисциплінарної відповідальності державних виконавців (підрозділ 2.1); встановлено порядок проведення дисциплінарного провадження щодо державного виконавця (підрозділ 2.2); визначено порядок застосування дисциплінарного стягнення до державних виконавців (підрозділ 2.3). Сутність гарантій дотримання прав державних службовців щодо яких здійснюється дисциплінарне провадження (підрозділ 2.4) було розкрито за допомогою формально-юридичного методу наукового

пізнання. Структурно-логічний метод та метод моделювання використано при виокремленні шляхів удосконалення законодавства, яке визначає організаційно-правові засади притягнення державних виконавців до дисциплінарної відповідальності (підрозділ 3.1), а також при узагальненні зарубіжного досвід правового регулювання дисциплінарної відповідальності державних виконавців (підрозділ 3.2).

Науково-теоретичним підґрунтям дисертаційної роботи стали наукові праці вчених із галузі трудового права. Крім того, були використані здобутки науковців в галузі адміністративного права, а також праці вчених у галузі теорії держави і права, філософії, соціології, логіки тощо.

Нормативно-правову базу наукового дослідження складають: Конституція України, міжнародні нормативно-правові акти, які були ратифіковані Верховною Радою України та є частиною вітчизняного законодавства, а також закони та підзаконні нормативно-правові акти, в яких закріплюються правові засади притягнення державних виконавців до дисциплінарної відповідальності.

Інформаційну та емпіричну базу дисертаційної роботи становлять узагальнення практики притягнення державних виконавців до дисциплінарної відповідальності, а також практичний досвід роботи в Управлінні державної виконавчої служби Головного територіального управління юстиції у Харківській області.

Наукова новизна полягає в тому, що дисертаційна робота є однією із перших спроб, комплексно, на основі аналізу норм чинного законодавства України та з урахуванням здобутків вітчизняних науковців, визначити сутність та особливості правового регулювання дисциплінарної відповідальності державних виконавців, а також на основі дослідження законодавства зарубіжних країнах, окреслити шляхи удосконалення нормативно-правового забезпечення даного інституту в Україні. Основні наукові положення, які виносяться на захист, такі:

вперше:

- запропоновано створити окремий адміністративний орган (Суд честі), діяльність якого буде спрямована на те, щоб забезпечити справедливе та оперативне вирішення справ про притягнення державного виконавця до дисциплінарної відповідальності;

- надано авторське визначення поняття «гарантії дотримання прав державних виконавців при застосуванні до них заходів дисциплінарного впливу». Здійснено класифікацію таких гарантій з поділом їх на: 1) загальні, тобто такі, що властиві для всіх категорій

працівників; та 2) спеціальні, які найбільш характерні для державних виконавців;

- обґрунтовано необхідність розробити та прийняти «Порядок проведення службових розслідувань в органах Державної виконавчої служби України», який повинен містити такі розділи: 1) загальні положення в якому необхідно закріпити поняття, мету, завдання та функції службового розслідування; 2) порядок призначення службового розслідування; 3) детальна процедура відсторонення державного виконавця від виконання службових обов'язків (посади); 4) правовий статус уповноваженого керівника та осіб, які беруть участь у проведенні службового розслідування; 5) порядок проведення службового розслідування дисциплінарною комісією; 6) вимоги до оформлення матеріалів службового розслідування; 7) порядок прийняття та реалізації рішення за результатами службового розслідування.

удосконалено:

- характеристику переліку дисциплінарних стягнень, які можуть бути застосовані до державного виконавця, який вчинив дисциплінарний проступок. Зазначено, що градація дисциплінарних стягнень повинна виглядати наступним чином: 1) зауваження; 2) догана; 3) позбавлення премій та/або надбавок на певний період часу; 4) попередження про неповну службову відповідність; 5) пониження в посаді; 6) пониження у класному чині; 7) звільнення з посади державної служби; 8) звільнення без права поновлення на державні службі;

- поняття службової дисципліни, під яким запропоновано розуміти неухильне додержання (виконання) вимог, передбачених законодавчими та підзаконними актами, насамперед з питань проходження служби, що включає в себе додержання обмежень і заборон, встановлених законодавством, реалізацію наданих прав у межах та в порядку, передбаченому законодавством.

- характеристику етапів дисциплінарного провадження щодо державних виконавців, у зв'язку з чим запропоновано відповідні зміни та доповнення до чинного законодавства;

- поняття дисциплінарного проступку державного виконавця під яким запропоновано розуміти винну, протиправну поведінку, яка полягає у бездіяльності та/або у активній поведінці службовця, яка в свою чергу передбачає вчинення дій, які: по-перше, суперечать нормам чинного трудового законодавства України; та по-друге, не відповідають тим морально-етичним нормам що ставляться до даної категорії державних службовців. Ключовою вимогою, яка ставиться до

дисциплінарного проступку, - це обов'язкова наявність об'єкту та суб'єкту, а також суб'єктивної та об'єктивної сторони проступку, тобто складу дисциплінарного проступку.

дістали подальший розвиток:

- обґрунтування, що перелік дисциплінарних стягнень, який може бути застосовано до порушників службової дисципліни, напряду залежить від юридичної правосуб'єктності відповідного державного виконавця, на характер якої впливає зміст його трудових і службових функцій;

- положення про те, що дисциплінарна відповідальність державного виконавця за вчинений дисциплінарний проступок повинна бути невідворотною, оскільки неминуче встановлення відповідальності за вчинення проступку посилює профілактичне, припиняюче і виховне значення дисциплінарних санкцій, надає їм реальності;

- обґрунтування, що штраф як вид дисциплінарного стягнення може стати «інструментом законного зловживання» правами працівника з боку роботодавця, саме тому для введення штрафу до діючої системи дисциплінарних стягнень потрібно розробити дієвий механізм його застосування та вичерпний перелік підстав, за яких до працівника може бути застосовано даний вид стягнення;

- обґрунтування, що прогалини в законодавстві, яке визначає організаційно-правові засади притягнення державних виконавців до дисциплінарної відповідальності можна розцінювати неоднозначно. З одного боку прогалини є дійсно негативним явищем, адже недостатнє або неповне врегулювання правовідносин при притягненні особи до вказаного виду юридичної відповідальності може призвести до порушення її службово-трудових прав, а також негативним чином вплинути на репутацію як самого державного виконавця, так і всієї Державної виконавчої служби України. З іншого ж боку, наявність прогалин можна оцінити і позитивно, адже вони є своєрідною «лакмусовою стрічкою», яка дозволяє оцінити якість відповідного законодавства та роботу законодавчих органів нашої держави.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вони становлять як науково-теоретичний, так і практичний інтерес, зокрема можуть бути використані у:

- а) у правотворчості – при удосконаленні законодавства, яке визначає правові засади дисциплінарної відповідальності державних виконавців;

б) у правозастосовній діяльності – для удосконалення організаційно-процедурних аспектів здійснення дисциплінарних проваджень по відношенню до державних виконавців;

в) у практичній діяльності – для покращення діяльності суб'єктів, які уповноважені проводити службові розслідування по відношенню до державних виконавців які вчинили дисциплінарні проступки;

г) у науково-дослідній сфері — для проведенні подальших наукових розробок, присвячених проблемі дисциплінарної відповідальності державних службовців взагалі, та державних виконавців зокрема.

Апробація результатів дисертації. Підсумки розроблення проблеми в цілому, окремі її аспекти, одержані узагальнення і висновки було оприлюднено на міжнародних та національних науково-практичних конференціях, семінарах та круглих столах, зокрема: «Пріоритети розвитку юридичних наук у XXI столітті» (Одеса, 2016); «Державне регулювання суспільних відносин: розвиток законодавства та проблеми правозастосування» (Київ, 2017); «Сучасні проблеми правової системи та державотворення в Україні» (Запоріжжя, 2018).

Публікації. Основні результати дисертаційного дослідження викладено в 6 статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях України та наукових періодичних виданнях інших держав, трьох тезах наукових повідомлень на науково-практичних конференціях, які додатково відображають наукові результати дисертації.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, поділених на 10 підрозділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг дисертації – 230 сторінок. Список використаних джерел містить 306 найменувань і займає 30 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У Вступі обґрунтовано вибір теми дисертаційного дослідження, ступінь розробки проблеми, вказується зв'язок роботи з державними Концепціями та Стратегіями, науковими програмами, планами, темами, грантами, визначаються мета, завдання, об'єкт, предмет, методи дослідження, наукова новизна отриманих результатів, їх практичне значення, апробація дисертаційної роботи, структура дисертації та загальна кількість публікацій.

Розділ 1 «Теоретико-методологічні засади притягнення до дисциплінарної відповідальності державних виконавців» складається з чотирьох підрозділів в яких визначається поняття та ознаки дисциплінарної відповідальності державних виконавців; надається характеристика видам дисциплінарних стягнень, що можуть застосовуватись до державних виконавців; розкривається зміст правових засади дисциплінарної відповідальності державних виконавців та визначається місце серед них норм трудового права; визначаються та характеризуються принципи застосування дисциплінарної відповідальності до державних виконавців.

У підрозділі 1.1 *«Поняття та ознаки дисциплінарної відповідальності державних виконавців»*, досліджено теоретичні підходи щодо визначення таких понять, як: «дисципліна», «юридична відповідальність» та «дисциплінарна відповідальність».

Встановлено, що поняття «дисципліна» слід розглядати як необхідну умову забезпечення належного функціонування суспільства в цілому та здійснення якісної та ефективної службово-трудової діяльності особами, зокрема. Дотримання дисципліни передбачає неухильне додержання працівниками загальнообов'язкових вимог, які визначаються як на рівні нормативно-правових актів різної юридичної сили, та і на рівні традицій, звичаїв тощо. Під службовою дисципліною запропоновано розуміти неухильне додержання (виконання) вимог, передбачених законодавчими та підзаконними актами, насамперед з питань проходження служби, що включає в себе додержання обмежень і заборон, встановлених законодавством, реалізацію наданих прав у межах та в порядку, передбаченому законодавством.

Надано авторське визначення поняття «дисциплінарна відповідальність державних виконавців», під яким запропоновано розуміти правову категорію, яка включає в себе декілька аспектів, а саме: вона виступає засобом впливу на неправомірну поведінку державних службовців за невиконання або неналежне виконання ними своїх службових обов'язків, перевищення повноважень, порушення обмежень, пов'язаних з проходженням державної служби, а також за вчинок, який порочить його як державного службовця. Наголошено, що з іншого ж боку дисциплінарна відповідальність виступає формою захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб у державі від неправомірних дій зазначеної категорії державних службовців. Окреслено найбільш характерні ознаки даного терміну.

Констатовано, що дисциплінарна відповідальність державних виконавців дійсно є важливим засобом забезпечення ефективної та правомірної діяльності цієї категорії державних службовців. Окрім

того, її превентивний характер, дозволяє попередити виникнення відповідних дисциплінарних проступків у майбутньому.

У підрозділі 1.2 «Види стягнень у дисциплінарній відповідальності державних виконавців» виокремлено загальні види дисциплінарних стягнень, тобто такі, що визначають КЗпП України, та спеціальні, - закріплені на рівні Закону України «Про державну службу».

Обґрунтовано, що перелік дисциплінарних санкцій, що може бути застосовано до порушників службової дисципліни, напряду залежить від юридичної правосуб'єктності відповідного державного виконавця, на характер якої впливає зміст його трудових і службових функцій.

Констатовано, що незважаючи на те, що законодавцем надається досить змістовний перелік дисциплінарних стягнень, які можуть бути застосовані до державних виконавців за вчинення ними дисциплінарного проступку, втім його не можна назвати вичерпним. Така позиція пояснюється тим, що: по-перше, вказані стягнення не відповідають сучасним соціально-економічним реаліям. Вважаємо, що сьогодні стягнення обов'язково повинно передбачати позбавлення не лише морального, а й матеріального характеру. По-друге, обмежений перелік дисциплінарних стягнень суттєво звужує можливості осіб, що уповноважені їх застосовувати; по-третє, така ситуація негативно впливає на якість захисту службово-трудових прав державних виконавців.

У підрозділі 1.3 «Правові засади дисциплінарної відповідальності державних виконавців та місце серед них норм трудового права» обґрунтовано, що в науковій літературі існує два ключові підходи до визначення поняття засади: 1) перша група вчених ототожнює засади із категорією «принцип»; 2) друга група науковців розуміє засади як сукупність нормативно-правових актів, положеннями яких визначаються ключові правові параметри та юридично значущі властивості того чи іншого правового явища. На основі вказаного, звернено увагу, що під поняттям правові засади слід розуміти певну сукупність принципів та нормативно-правових актів, в яких визначаються засади притягнення державного виконавця до дисциплінарної відповідальності.

Встановлено, що сьогодні порядок дисциплінарного провадження в органах ДВС регулюється нормативно-правовими актами різної юридичною силою, як по горизонталі, так й по вертикалі. Тому, нормативні-правові акти, що становлять правову основу дисциплінарного провадження, запропоновано поділити за вказаними

підставами, а саме: 1) за юридичною силою: Конституція України, міжнародно-правові акти, закони, підзаконні акти; 2) за сферою застосування: загальні нормативні правові акти, дія яких поширюється на державних службовців різних видів державних служб, і спеціальні, що регулюють правовідносини тільки за участю державних виконавців.

Констатовано, що незважаючи на суттєву розгалуженість законодавства у цій сфері, наявною є чимала кількість прогалин у нормативно-правовому забезпеченні процедури притягнення державних виконавців до дисциплінарної відповідальності.

Доведено та обґрунтовано, що ключове місце серед правових засад дисциплінарної відповідальності державних виконавців займають саме норми трудового права.

У підрозділі 1.4 *«Принципи застосування дисциплінарної відповідальності до державних виконавців»* досліджено теоретичні підходи щодо визначення таких понять, як «принцип» та «принципи права», на основі чого запропоновано авторське визначення поняття принципи застосування дисциплінарної відповідальності до державних виконавців. Запропоновано власну класифікацію принципів застосування дисциплінарної відповідальності до державних виконавців, які поділено на дві групи: 1) загальні; та 2) спеціальні.

Відзначено, що принципи дисциплінарної відповідальності державних виконавців є особливим і необхідним елементом для реалізації такої частини статусу державного виконавця як можливість та необхідність відповідати за вчинені проступки. Система принципів дисциплінарної відповідальності державних виконавців покликана віддзеркалити сутність і призначення дисциплінарної відповідальності цієї категорії працівників.

Як недолік відзначено відсутність законодавчого закріплення принципів дисциплінарної відповідальності. Обґрунтовано, що вирішення цього проблемного питання: по-перше, підвищить рівень законності під час застосування заходів дисциплінарного впливу до службовців, які вчинили правопорушення; по-друге, сприятиме покращенню виховного ефекту від застосування дисциплінарних стягнень, та гарантуватиме їх справедливості; по-третє, дозволить виявляти проблеми та окреслити шляхи подальшого розвитку дисциплінарного законодавства для державних виконавців зокрема, та державних службовців взагалі.

Розділ 2 «Підстави та порядок проведення службових розслідувань в органах Державної виконавчої служби України» складається з чотирьох підрозділів в яких визначаються підстави

дисциплінарної відповідальності державних виконавців; характеризується порядок проведення дисциплінарного провадження щодо державного виконавця; характеризується процедура застосування дисциплінарного стягнення до державних виконавців; досліджуються гарантії дотримання прав державних службовців щодо яких здійснюється дисциплінарне провадження.

У підрозділі 2.1 «Підстави дисциплінарної відповідальності державних виконавців», досліджено теоретичні підходи щодо визначення поняття «підстава», на основі чого запропоновано авторське визначення терміну «підстави дисциплінарної відповідальності державних виконавців». Констатовано, що наявність підстав є своєрідним поштовхом для того, щоб уповноважені особи вчинили дії відповідного характеру, наприклад: розгляду скарги на дії/бездіяльність державного виконавця, проведення службового розслідування тощо.

Обґрунтовано, що фактичною підставою для проведення службового розслідування є дисциплінарний проступок державного виконавця, який запропоновано розуміти як винну, протиправну поведінку, яка полягає у бездіяльності та/або у активній поведінці службовця, яка в свою чергу передбачає вчинення дій, які: по-перше, суперечать нормам чинного трудового законодавства України; та по-друге, не відповідають тим морально-етичним нормам що ставляться до даної категорії державних службовців. Ключовою вимогою, яка ставиться до дисциплінарного проступку, - це обов'язкова наявність об'єкту та суб'єкту, а також суб'єктивної та об'єктивної сторони проступку, тобто складу дисциплінарного проступку.

Констатовано, що чинним законодавством України передбачено досить вичерпний перелік підстав для притягнення державних виконавців до дисциплінарної відповідальності, що беззаперечно можна оцінити з позитивного боку, адже вичерпність таких підстав є своєрідною гарантією того, що державного виконавця може бути притягнуто до відповідальності лише на законних підставах. Крім того, звернено увагу і на негативний момент, який полягає у тому, що при визначенні підстав дисциплінарної відповідальності законодавець не врахував особливостей службово-трудової діяльності державних виконавців.

У підрозділі 2.2 «Порядок проведення дисциплінарного провадження щодо державного виконавця» пропонується власне бачення етапів проведення дисциплінарного провадження по відношенню до державного виконавця. Послідовно розкривається зміст кожного етапу. Охарактеризовано окремі проблемні питання

проведення дисциплінарного провадження, зокрема акцентовано увагу на: необхідності скорочення термінів повноважень дисциплінарної комісії; а також на визнанні того, що проведення службового розслідування повинно стати не факультативною, а обов'язковою стадією дисциплінарного провадження.

Відзначено, що чинним законодавством, зокрема Законом України «Про державну службу», порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності державних виконавців визначається досить детально, втім він неповнобавлений певних прогалин та недоліків. Зокрема звернено увагу на те, що потребують уточнення: повноваження керівництва органів Державної виконавчої служби в контексті ініціювання дисциплінарного провадження; більш детально слід прописати не лише права члені дисциплінарної комісії, а й окреслити їх обов'язки; більш змістовно описати процедуру проведення розгляду справи по суті

Констатовано, що на сьогодні, в умовах, коли кількість дисциплінарних проступків державних службовців, в тому числі і державних виконавців, постійно зростає, постала нагальна необхідність розробки та прийняття єдиного нормативно-правового акту «Дисциплінарного статуту Державної виконавчої служби». Адже як показала практика, прийняття такого роду нормативно-правових актів позитивним чином впливає на якість та ефективність дисциплінарних проваджень в різних органах державної влади.

У підрозділі 2.3 «Застосування дисциплінарного стягнення до державних виконавців» визначається порядок застосування дисциплінарного стягнення до державних виконавців. На основі аналізу наукових поглядів вчених та норм чинного законодавства встановлено, що дисциплінарне стягнення – це система заходів правового примусу, які застосовуються до працівника за винне, протиправне діяння та/або за неналежне виконання ним покладених на нього трудових обов'язків та полягає у негативному впливі на його правове становище з метою охорони трудових відносин та попередження дисциплінарних проступків на індивідуальному та загальному рівнях. Де індивідуальний рівень базується на елементі карності, а загальний - на усвідомленні членами трудового колективу засудження порушень трудової дисципліни та адекватної реакції на них роботодавця.

Особлива увага акцентується на проблемі дотримання термінів застосування дисциплінарного стягнення.

Акцентовано увагу, що накладання дисциплінарного стягнення є вкрай важливим етапом дисциплінарного провадження, адже саме на

цьому етапі здійснюються ті кроки, які безпосередньо пов'язані із застосування до державного виконавця заходів негативного характеру, та котрі у подальшому можуть безпосередньо вплинути на соціально-правовий статус такого службовця. А відтак особливого значення набуває необхідність дотримання відповідних процедур при застосуванні дисциплінарного стягнення до державних виконавців. Адже це: по-перше, гарантує справедливість та ефективність накладеного дисциплінарного стягнення; а по-друге, є додатковою гарантією того, що службово-трудові права державних виконавців, які вчинили дисциплінарний проступок, не будуть порушені.

У підрозділі 2.4 «Гарантії дотримання прав державних службовців щодо яких здійснюється дисциплінарне провадження» досліджуються теоретичні підходи щодо визначення поняття «гарантії», на основі чого пропонується авторське визначення «гарантії дотримання прав державних службовців щодо яких здійснюється дисциплінарне провадження». Запропоновано такі гарантії класифікувати наступним чином: 1) загальні, тобто такі, що властиві для всіх категорій працівників; та 2) спеціальні, які найбільш характерні для державних виконавців. Надано характеристику кожній із окреслених груп.

Констатовано, що діяльність законодавця у напрямку створення гарантій дотримання прав державних виконавців щодо яких здійснюється дисциплінарне провадження, беззаперечно має бути одним із найбільш пріоритетних при реформуванні Державної виконавчої служби України. Адже закріплення відповідних гарантій дає державним виконавцям впевненість у тому, що у разі порушення проти них дисциплінарного провадження, вони можуть розраховувати на справедливе та якісне вирішення справи. Відмічено, що законодавець хоча і приділив багато увагу проблемі створення відповідних гарантій, втім вони потребують своєї детальної систематизації та закріплення на законодавчому рівні.

Розділ 3 «Напрямки удосконалення нормативно-правового регулювання притягнення державних виконавців до дисциплінарної відповідальності» складається з двох підрозділів, в яких окреслюються шляхи удосконалення законодавства, яке визначає організаційно-правові засади притягнення державних виконавців до дисциплінарної відповідальності, та узагальнюється зарубіжний досвід правового регулювання дисциплінарної відповідальності державних виконавців та визначаються можливості його використання в Україні.

У підрозділі 3.1 «Шляхи удосконалення законодавства, яке визначає організаційно-правові засади притягнення державних

виконавців до дисциплінарної відповідальності» зазначається, що недоліки законодавства, яке визначає правові засади притягнення державних виконавців до дисциплінарної відповідальності пов'язано із наявністю прогалин в ньому.

Обстоюється позиція, що прогалини в законодавстві, яке визначає організаційно-правові засади притягнення державних виконавців до дисциплінарної відповідальності можна розцінювати неоднозначно. З одного боку прогалини є дійсно негативним явищем, адже недостатнє або неповне врегулювання правовідносин при притягненні особи до вказаного виду юридичної відповідальності може призвести до порушення її службово-трудова прав, а також негативним чином вплинути на репутацію як самого державного виконавця, так і всієї Державної виконавчої служби України. З іншого ж боку, наявність прогалин можна оцінити і позитивно, адже вони є своєрідною «лакумусовою стрічкою», яка дозволяє оцінити якість відповідного законодавства та роботу законодавчих органів нашої держави.

Запропоновано розширити перелік дисциплінарних стягнень, які можуть бути застосовані до державних виконавців за вчинення ними дисциплінарного проступку. Наголошено, що розширення переліку дисциплінарних стягнення, беззаперечно, дає більше можливостей для уповноважених осіб справедливо обрати вид стягнення, який буде повністю відповідати тяжкості дисциплінарного проступку.

Обґрунтовано необхідність розробки та прийняття таких нормативно-правових актів: Дисциплінарного статуту Державної виконавчої служби України; Положення «Про дисциплінарні комісії в органах Державної виконавчої служби України»; «Порядок проведення службових розслідувань в органах Державної виконавчої служби України». Наголошено, що прийняття вказаних вище нормативно-правових актів дозволить якісно покращити як саму процедуру притягнення до відповідальності державних виконавців, так і підвищити ефективність дотримання службово-трудова прав осіб, відносно яких такі службові розслідування проводяться.

У підрозділі 3.2 *«Зарубіжний досвід правового регулювання дисциплінарної відповідальності державних виконавців та можливості його використання в Україні»* зазначається, що на сьогоднішній день, коли в Україні відбуваються Євроінтеграційні процеси та проводяться реформи фактично у всіх сферах суспільного життя, перед нашою країною постала чимала кількість невирішених проблем різного характеру. Одним із таких питань є організаційно-правове забезпечення ефективної роботи органів Державної

виконавчої служби України, зокрема у частині дотримання дисципліни праці їх службовців.

Наголошено, що для того, щоб обрати результативні шляхи вирішення всіх проблем у сфері дисциплінарної відповідальності державних виконавців, необхідним є дослідження досвіду провідних держав Європи та світу у цій сфері, де зазначений механізм функціонує досить ефективно, а відтак і впровадження їх досвіду матиме очікуваний соціально-економічний та політичний ефект.

Досліджено досвід таких країн Європи, як: Великобританія, Німеччина, Франція, Австрія, а також держав посткомуністичного простору: Польщі, Литви та Грузії. Окрема увага приділено досвіду Сполучених Штатів Америки.

Констатовано, що на сьогодні в Європі та Світі існує чимала кількість позитивних прикладів у побудові законодавства, яке визначає правові засади притягнення до відповідальності державних виконавців. Тож, на основі проведеного аналізу визначено найбільш позитивний досвід, який доцільно імплементувати в українське законодавство з метою удосконалення інституту дисциплінарної відповідальності державних виконавців.

ВИСНОВКИ

У дисертації наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення наукового завдання, яке полягає у тому, щоб основі аналізу наукової літератури, а також норм чинного законодавства України, практики притягнення державних виконавців до дисциплінарної відповідальності, визначити сутність та особливості правового регулювання дисциплінарної відповідальності державних виконавців, та на основі дослідження позитивного досвіду провідних країн Європи та Світу надати науково обґрунтовані пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення відповідного нормативно-правового забезпечення. У результаті дослідження сформульовано низку нових наукових висновків, основні з них такі:

1. З'ясовано, що дисциплінарна відповідальність державних виконавців – це правова категорія, яка включає в себе декілька аспектів, а саме: вона виступає засобом впливу на неправомірну поведінку державних службовців за невиконання або неналежне виконання ними своїх службових обов'язків, перевищення повноважень, порушення обмежень, пов'язаних з проходженням державної служби, а також за вчинок, який порочить його як

державного службовця. З іншого ж боку дисциплінарна відповідальність виступає формою захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб у державі від неправомірних дій зазначеної категорії державних службовців.

Визначено наступні найбільш специфічні ознаки дисциплінарної відповідальності державних виконавців: а) є важливим засобом забезпечення ефективності роботи як кожного окремого державного виконавця, так і всієї ДВС України взагалі; б) дисципліна, якої зобов'язаний притримуватись державний виконавець, полягає в суворому та точному виконанні ним як спеціальних передбачених для працівника ДВС так і загальних, зазначених нормами Закону України «Про державну службу» обов'язків, правил, чи норм, порушення яких тягне за собою застосування заходів дисциплінарного впливу; в) формує правову та морально-етичну свідомість державного виконавця, що в свою чергу впливає на сумлінне виконання ним службових обов'язків у подальшому; г) передбачає усунення негативних наслідків вчиненого проступку та недопущення погіршення іміджу органів ДВС.

2. Зазначено, що будь-який вид покарання сприймається людиною як примусовий, і принципово важливим є те, чи усвідомлює вона справедливість прийнятого щодо неї рішення, а відтак - чи добровільно приймає його наслідки, тобто одного з видів дисциплінарного стягнення. Важливою особливістю зазначених законодавцем переліку стягнень є те, що в межах норми закону є вказівка на вид дисциплінарного проступку, яких тягне за собою відповідний варіант стягнення. Обґрунтовано, що перелік дисциплінарних санкцій, що може бути застосовано до порушників службової дисципліни, напряму залежить від юридичної правосуб'єктності відповідного державного виконавця, на характер якої впливає зміст його трудових і службових функцій.

Констатовано, що незважаючи на те, що законодавцем надається досить змістовний перелік дисциплінарних стягнень, які можуть бути застосовані до державних виконавців за вчинення ними дисциплінарного проступку, втім його не можна назвати вичерпним. Така позиція пояснюється тим, що: по-перше, вказані стягнення не відповідають сучасним соціально-економічним реаліям. Наголошено, що сьогодні стягнення обов'язково повинно передбачати позбавлення не лише морального, а й матеріального характеру; по-друге, обмежений перелік дисциплінарних стягнень суттєво звужує можливості осіб, що уповноважені їх застосовувати; по-третє, така

ситуація негативно впливає на якість захисту службово-трудових прав державних виконавців.

3. Правові засади притягнення державних виконавців до дисциплінарної відповідальності запропоновано розуміти як засновану на принципах права сукупність правових норм, що знаходять своє відображення в законодавчо затверджених нормативно-правових актах, що визначають, як особливості статусу державного органу, так і специфіку його реалізації, з метою вдосконалення їхнього владно-організуючого впливу на відповідні правовідносини, серед яких своє відображення знаходять і відносини, що виникають при проведенні дисциплінарного провадження та притягнення державного службовця до дисциплінарної відповідальності. Нормативно-правові акти, що становлять правову основу дисциплінарного провадження поділено: 1) за юридичною силою: Конституція України, міжнародно-правові акти, закони, підзаконні акти; 2) за сферою застосування: загальні нормативні правові акти, дія яких поширюється на державних службовців різних видів державних служб, і спеціальні, що регулюють правовідносини тільки за участю державних виконавців.

Обґрунтовано, що ключове місце серед правових засад притягнення державних виконавців до дисциплінарної відповідальності належить саме нормам трудового права. Це пояснюється тим, що державний службовець – це, в першу чергу, найманий працівник, який виконує власну трудову функцію, а до його обов'язків входить підкорятись службовій дисципліні, спеціальним правилам, які встановлюються як на локальному, так і на державному рівнях. При використанні праці держслужбовців виникають трудові відносини, хоча із яскраво вираженими приватноправовими ознаками, які виявляються у вирішальній ролі розсуду суб'єкта призначення у питаннях притягнення до дисциплінарної відповідальності.

4. Встановлено, що принципи дисциплінарної відповідальності державних виконавців є: 1) різновидом принципів юридичної відповідальності, що, в свою чергу, відносить їх до сфери міжгалузевих принципів права і відображають його глибинні стійкі закономірні зв'язки; 2) є основоположними загально-прийнятими основами імперативного характеру, що закріплені або не закріплені у конкретно визначеному нормативно-правовому акті, однак виступають як незаперечні вимоги, які спрямовані на коректну та законну діяльність компетентних органів. Відзначено, що принципи дисциплінарної відповідальності державних виконавців є особливим і необхідним елементом для реалізації такої частини статусу державного виконавця як можливість та необхідність відповідати за

вчинені проступки. Система принципів дисциплінарної відповідальності державних виконавців покликана віддзеркалити сутність і призначення дисциплінарної відповідальності цієї категорії працівників.

Систему принципів притягнення державних виконавців до дисциплінарної відповідальності запропоновано поділити на дві групи. Перша група представлена загальними принципами юридичної відповідальності, серед яких: законність, справедливості, принципи доцільності та обґрунтованості, принцип відповідності дисциплінарного проступку і покарання, принцип невідворотності відповідальності, принцип індивідуалізації (персоніфікації) відповідальності, презумпції невинуватості, своєчасність та швидкості настання дисциплінарної відповідальності. До другої ж групи входять принципи, сутність якої зумовлена специфікою дисциплінарної відповідальності, серед яких найсуттєвішими є: принцип обов'язковості порушення провадження про притягнення державного службовця до дисциплінарної відповідальності, забезпечення права на захист.

5. Під підставами дисциплінарної відповідальності державних виконавців запропоновано розуміти закріплені на законодавчому рівні обставини (передумови), які полягають у вчиненні державним виконавцем протиправних дій (та/або бездіяльності), та котрі в наслідку призводять до виникнення правовідносин щодо притягнення особи до вказаного виду юридичної відповідальності. Крім того, наявність підстав є своєрідним поштовхом для того, щоб уповноважені особи вчинили дії відповідного характеру, наприклад: розгляду скарги на дії/бездіяльність державного виконавця, проведення службового розслідування тощо.

Констатовано, що чинним законодавством України передбачено досить вичерпний перелік підстав для притягнення державних виконавців до дисциплінарної відповідальності, що беззаперечно можна оцінити з позитивного боку, адже вичерпність таких підстав є своєрідною гарантією того, що державного виконавця може бути притягнуто до відповідальності лише на законних підставах. Крім того, звернено увагу і на негативний момент, який полягає у тому, що при визначенні підстав дисциплінарної відповідальності законодавець не врахував особливостей службово-трудової діяльності державних виконавців. А відтак обґрунтовано, що перелік таких підстав потребує удосконалення.

6. Виокремлено та охарактеризовано наступні етапи дисциплінарного провадження щодо державних виконавців:

1) початкова стадія, яка включає: а) порушення дисциплінарного провадження; б) формування дисциплінарної комісії; 2) проведення службового розслідування (в залежності від обставин порушень, що передують відкриттю дисциплінарного провадження, в якості стадії може мати як обов'язковий так і факультативний характер); 3) розгляд справи по суті; 4) прийняття рішення; 5) виконання рішення; 6) остання стадія є необов'язковою (факультативною), вона полягає у можливості оскарження прийнятого рішення.

Відзначено, що чинним законодавством, зокрема Законом України «Про державну службу» порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності державних виконавців визначається досить детально, втім він непозбавлений певних прогалин та недоліків. Зокрема звернено увагу на те, що потребують уточнення: повноваження керівництва органів Державної виконавчої служби в контексті ініціювання дисциплінарного провадження; більш детально слід прописати не лише права членів дисциплінарної комісії, а й окреслити їх обов'язки; більш змістовно описати процедуру проведення розгляду справи по суті.

7. Встановлено, що дисциплінарне стягнення – це система заходів правового примусу, які застосовуються до працівника за винне, протиправне діяння та/або за неналежне виконання ним покладених на нього трудових обов'язків та полягає у негативному впливі на його правове становище з метою охорони трудових відносин та попередження дисциплінарних проступків на індивідуальному та загальному рівнях. Де індивідуальний рівень базується на елементі карності, а загальний – на усвідомленні членами трудового колективу засудження порушень трудової дисципліни та адекватної реакції на них роботодавця.

Наголошено, що накладання дисциплінарного стягнення є вкрай важливим етапом дисциплінарного провадження, адже саме на цьому етапі здійснюються ті кроки, які безпосередньо пов'язані із застосування до державного виконавця заходів негативного характеру, та котрі у подальшому можуть безпосередньо вплинути на соціально-правовий статус такого службовця. А відтак особливого значення набуває необхідність дотримання відповідних процедур при застосуванні дисциплінарного стягнення до державних виконавців. Адже це: по-перше, гарантує справедливість та ефективність накладеного дисциплінарного стягнення; а по-друге, є додатковою гарантією того, що службово-трудові права державних виконавців, які вчинили дисциплінарний проступок, не будуть порушені.

8. Під гарантіями дотримання прав державних виконавців при застосуванні до них заходів дисциплінарного впливу запропоновано розуміти цілеспрямовану діяльність держави (в особі її органів та їх посадових осіб), яка спрямована на створення умов правового та організаційного характеру, за яких державний виконавець матиме можливість в повній мірі реалізувати свої права під час притягнення його до дисциплінарної відповідальності за вчинення проступку.

Констатовано, що діяльність законодавця у напрямку створення гарантій дотримання прав державних виконавців щодо яких здійснюється дисциплінарне провадження, беззаперечно має бути одним із найбільш пріоритетних при реформуванні Державної виконавчої служби України. Адже створення відповідних гарантій дає державним виконавцям впевненість у тому, що у разі порушення проти них дисциплінарного провадження, вони можуть розраховувати на справедливе та якісне вирішення справи. Відмічено, що законодавець хоча і приділив багато уваги проблемі створення відповідних гарантій, втім вони потребують своєї детальної систематизації та закріплення на законодавчому рівні.

9. Констатовано наявність чималої кількості проблемних питань у законодавстві, яке визначає правові засади притягнення державних виконавців до дисциплінарної відповідальності, що, в першу чергу, пов'язано із відсутністю єдиного нормативно-правового акту у цій сфері. А відтак, враховуючи важливість діяльності державних виконавців та постійне зростання конкуренції з боку приватних виконавців, на сьогодні постала необхідність прийняття декількох нормативно-правових актів у цій сфері:

По-перше, Дисциплінарного статуту Державної виконавчої служби України, в якому необхідно визначити не лише засади дисциплінарної відповідальності державних виконавців, а й питання поведінки та службової етики даних державних службовців. Прийняття такого нормативно-правового акту повинно враховувати специфіку діяльності державних виконавців, а відтак і забезпечити більш ефективну їх діяльність.

По-друге, розробити та прийняти Положення «Про дисциплінарні комісії в органах Державної виконавчої служби України», яким би визначався порядок утворення таких комісій, їх права та обов'язки в процесі проведення службового розслідування, тощо.

По-третє, розробити та прийняти «Порядок проведення службових розслідувань в органах Державної виконавчої служби України», який повинен містити такі розділи: 1) загальні положення;

2) порядок призначення службового розслідування; 3) детальна процедура відсторонення державного виконавця від виконання службових обов'язків (посади); 4) правовий статус керівника та осіб, які беруть участь у проведенні службового розслідування; 5) порядок проведення службового розслідування дисциплінарною комісією; 6) вимоги до оформлення матеріалів службового розслідування; 7) порядок прийняття та реалізації рішення за результатами службового розслідування.

Наголошено, що прийняття вказаних вище нормативно-правових актів дозволить якісно покращити як саму процедуру притягнення до відповідальності державних виконавців, так і підвищити ефективність дотримання службово-трудових прав осіб, відносно яких такі службові розслідування проводяться.

10. Констатовано, що на сьогодні в Європі та Світі існує чимала кількість позитивних прикладів у побудові законодавства, яке визначає правові засади притягнення до відповідальності державних виконавців. Тож, на основі проведеного аналізу встановлено, що найбільш доцільним є імплементація наступного зарубіжного досвіду в українське законодавство з метою удосконалення інституту дисциплінарної відповідальності.

По-перше, вкрай важливо створити умови, які дозволять мінімізувати кількість випадків вчинення дисциплінарних проступків державними виконавцями в Україні. В цьому контексті цікавим є досвід Великобританії, де було створено Стандарти діяльності окресленої категорії державних службовців.

По-друге, доцільним є створення більш детального порядку притягнення до відповідальності державних виконавців (досвід Польщі) з окресленням процедури залучення адвокатів, відсторонення службовця на період проведення розслідування тощо.

По-третє, слід розширити перелік дисциплінарних стягнень, зокрема запровадити такі стягнення, як: 1) штраф (у сумі від двох до 13 окладів державного виконавця); 2) виключення зі служби державного виконавця із позбавлення пенсійних виплат.

По-четверте, необхідно створити окремий адміністративний орган (Наприклад, Суд честі), діяльність якого буде спрямована на те, щоб забезпечити справедливе та оперативне вирішення справи про притягнення державного виконавця до дисциплінарної відповідальності.

Підсумовано, що світова практика показала, що лише наявність окремого спеціалізованого законодавства про порядок притягнення державних виконавців до дисциплінарної відповідальності, дозволяє

забезпечити належне функціонування вказаного правового інституту, а як результат сприяє підвищенню довіри населення до державної виконавчої служби та підвищенню службово-трудових гарантій діяльності їх службовців.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Купріянова А.О. Принципи застосування дисциплінарної відповідальності до державних виконавців. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія «Юридичні науки». 2016. Випуск 6-2. Т. 3. С. 112-117.

2. Купріянова А.О. Підстави дисциплінарної відповідальності державних виконавців. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія «Право». 2017. Випуск 43. Т. 4. С. 184-189.

3. Куприянова А.А. Гарантии соблюдения прав государственных исполнителей относительно которых осуществляется дисциплинарное производство. *Право и политика*. 2017. № 3. С. 137–143. (Кыргызская Республика)

4. Купріянова А.О. Порядок проведення дисциплінарного провадження щодо державного виконавця. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2018. №1. Том 3. С. 166-170.

5. Купріянова А.О. Досвід країн Європи щодо правового регулювання дисциплінарної відповідальності державних виконавців та можливості його використання в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія «Юридичні науки». 2018. Випуск 2. Т. 3. С. 180-185.

6. Куприянова А.А. Пути совершенствования законодательства, которое определяет организационно-правовые основы привлечения государственных исполнителей к дисциплинарной ответственности. *Право и закон*. 2018. № 3. С. 131–137. (Кыргызская Республика)

Наукові праці, які засвідчують апробацію результатів дослідження:

7. Купріянова А.О. Дотримання права на повагу честі та гідності як важлива гарантія дотримання прав державних виконавців, які притягуються до дисциплінарної відповідальності // *Пріоритети розвитку юридичних наук у ХХІ столітті: Матеріали міжнародної*

науково-практичної конференції (м. Одеса, Україна, 8-9 квітня 2016 р.) – Одеса: ГО «Причорноморська фундація права», 2016. С. 85-87.

8. Купріянова А.О. Досвід Великобританії щодо правового регулювання дисциплінарної відповідальності державних виконавців та можливості його використання в Україні // *Державне регулювання суспільних відносин: розвиток законодавства та проблеми правозастосування: Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 14–15 липня 2017 р.* – К.: Центр правових наукових досліджень, 2017. С. 53-55.

9. Купріянова А.О. До проблеми визначення поняття дисциплінарного проступку державного виконавця // *Сучасні проблеми правової системи та державотворення в Україні: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 23–24 лютого 2018 року.* – Запоріжжя: Запорізька міська громадська організація «Істина», 2018. С. 60-64.

АНОТАЦІЯ

Купріянова А.О. Правове регулювання дисциплінарної відповідальності державних виконавців Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.05 – трудове право; право соціального забезпечення (081 – Право). – Харківський національний університет внутрішніх справ, Харків, 2019.

Дисертаційне дослідження присвячено удосконаленню правового регулювання дисциплінарної відповідальності державних виконавців. У дисертаційній роботі наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення наукового завдання, яке полягає у тому, щоб визначити сутність та особливості правового регулювання дисциплінарної відповідальності державних виконавців, а також окреслити відповідні пропозиції та рекомендації щодо їх вдосконалення.

Визначається поняття та ознаки дисциплінарної відповідальності державних виконавців. Надається характеристика видам дисциплінарних стягнень, що можуть застосовуватись до державних виконавців. Розкривається зміст правових засади дисциплінарної відповідальності державних виконавців та визначається місце серед них норм трудового права. Визначаються та надається характеристика принципам застосування дисциплінарної відповідальності до державних виконавців. Надається характеристика

підстав дисциплінарної відповідальності державних виконавців. Встановлюється порядок проведення дисциплінарного провадження щодо державного виконавця. Визначається порядок застосування дисциплінарного стягнення до державних виконавців. Розкривається сутність гарантій дотримання прав державних службовців щодо яких здійснюється дисциплінарне провадження. Виокремлюються шляхи удосконалення законодавства, яке визначає організаційно-правові засади притягнення державних виконавців до дисциплінарної відповідальності. Узагальнюється зарубіжний досвід правового регулювання дисциплінарної відповідальності державних виконавців та визначити можливості його використання в Україні.

Ключові слова: відповідальність, юридична відповідальність, дисциплінарна відповідальність, дисциплінарне стягнення, гарантії, службово-трудові права, державний виконавець, дисциплінарне провадження, правове регулювання, законодавство.

АННОТАЦИЯ

Куприянова А.А. Правовое регулирование дисциплинарной ответственности государственных исполнителей - Квалификационный научный труд на правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.05 - трудовое право; право социального обеспечения (081 - право). - Харьковский национальный университет внутренних дел, Харьков, 2019.

Диссертационное исследование посвящено совершенствованию правового регулирования дисциплинарной ответственности государственных исполнителей. В диссертационной работе приведено теоретическое обобщение и новое решение научной задачи, которая заключается в том, чтобы определить сущность и особенности правового регулирования дисциплинарной ответственности государственных исполнителей, а также определить соответствующие предложения и рекомендации по их совершенствованию.

Определяется понятие и признаки дисциплинарной ответственности государственных исполнителей. Предоставляется характеристика видам дисциплинарных взысканий, которые могут применяться к государственным исполнителям. Раскрывается содержание правовых основ дисциплинарной ответственности государственных исполнителей и определяется место среди них норм трудового права. Определяются и дается характеристика принципам применения дисциплинарной ответственности к государственным исполнителям. Характеризуются основания дисциплинарной

ответственности государственных исполнителей. Устанавливается порядок проведения дисциплинарного производства в отношении государственного исполнителя. Определяется порядок применения дисциплинарного взыскания к государственным исполнителям. Раскрывается сущность гарантий соблюдения прав государственных служащих, относительно которых осуществляется дисциплинарное производство. Выделяются пути совершенствования законодательства, которое определяет организационно-правовые основы привлечения государственных исполнителей к дисциплинарной ответственности. Обобщается зарубежный опыт правового регулирования дисциплинарной ответственности государственных исполнителей и определяются возможности его использования в Украине.

Ключевые слова: ответственность, юридическая ответственность, дисциплинарная ответственность, дисциплинарное взыскание, гарантии, служебно-трудовые права, государственный исполнитель, дисциплинарное производство, правовое регулирование, законодательство.

SUMMARY

Kupriianova A.O. Legal Regulation of Disciplinary Liability of State Enforcement Officers Qualifying scientific work as the manuscript.

The thesis for a candidate's degree by the specialty 12.00.05 – labor law; social guaranteeing law (081 – Jurisprudence). – Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv, 2019.

The dissertation is focused on the improvement of legal regulation of disciplinary liability of state enforcement officers. The author of the dissertation has presented theoretical generalization and a new solution to the scientific problem, which is to determine the essence and specific features of legal regulation of disciplinary liability of state enforcement officers, as well as to outline the relevant propositions and recommendations for their improvement.

The concept and features of disciplinary liability of state enforcement officers have been determined. The author has provided characteristics of the types of disciplinary sanctions that can be applied to state enforcement officers. The content of legal principles of disciplinary liability of state enforcement officers has been revealed and the place of labor law norms among them has been determined. The author has defined and provided characteristics of the principles for the application of disciplinary liability to state enforcement officers. The characteristics of the grounds for the disciplinary liability of state enforcement officers have been provided. The procedure for conducting disciplinary proceedings against

state enforcement officers has been established. The procedure for applying disciplinary sanction to state enforcement officers has been determined. The author has revealed the essence of guarantees of keeping the rights of state officials against whom disciplinary proceedings are carried out. The author has distinguished the ways of improving legislation, which defines the organizational and legal principles for bringing state enforcement officers to disciplinary liability. International experience of legal regulation of disciplinary liability of state enforcement officers has been generalized and the possibilities of its application in Ukraine have been determined.

Key words: liability, legal liability, disciplinary liability, disciplinary sanction, guarantees, official and labor rights, state enforcement officer, disciplinary proceedings, legal regulation, legislation.

Підписано до друку 20.02.2019. Папір офсетний. Друк офсетний.

Формат 60×90/16. Умов. друк. арк. 0,9. Обл.-вид. арк. 0,9.

Тираж 100 прим.

Видавець і виготовлювач

Харківський національний університет внутрішніх справ,

просп. Л. Ландау, 27, м. Харків, 61080.

Свідectво суб'єкта видавничої справи ДК № 3087 від 22.01.2008.